

Гарбузюк Т. В. Основні тенденції сучасного розвитку культури України / Т. В. Гарбузюк // Україна в ХХІ столітті: тенденції та перспективи розвитку: матеріали XVII Всеукраїнської науково-практичної конференції. – К.: Видавництво Європейського університету, 2016. – С.63–65.

У статті розглянуто роль мистецтва в житті української нації, розкрито основні тенденції сучасного розвитку української музичної культури, висвітлено важливість національних традицій у формуванні національної музичної культури.

Ключові слова: українська культура, масова культура, фольклор, духовність.

ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ

Одним з основних чинників розвитку нації є високий рівень її культури. Проголошення незалежності України викликало високе піднесення національного духу, нові сподівання. Перед Україною постало важливе завдання захисту та розвитку національної культури, проведенні раціональної державної політики спрямованої на зміцнення світоглядних основ суспільства з урахуванням традиційних українських цінностей.

Українському народу завжди були притаманні шанування звичаїв, традицій своєї історичної спадщини, висока культурність. Для України народна традиційна культура – народна пісенна творчість, фольклорний арсенал культури – завжди відігравала вирішальну роль у збереженні мови, духовності, національної ідентичності. Саме в народній пісенній творчості комплекс характерологічних рис українців виявляється в унікальному наборі неповторних національних ознак [1, с.130] .

Кожна нова епоха переосмислює обрії і зміст української культури в обмірах великого історичного часу. Зміна історичних її меж особливо інтенсивно відбувається тепер, в умовах нового періоду державотворення. Новий соціальний і культурний контекст впливає не тільки на характер змін в культурі сучасній, але й на оновлення, відродження значних сфер культури минулого часу, які набувають в умовах посилення національної самоідентифікації нового структурування, а сама українська культура в цілому - нових соціально - цінних і громадянських орієнтирів.

Відтак, традиційна народна і сучасна культури – два полюси в широкому спектрі міжкультурних досліджень, що становлять одну із суперечностей сучасного культурного процесу в Україні [4, с.56].

Українська культура досі переживає період свого нового становлення, національного утвердження нових цивілізаційних цінностей, модернізаційного і постмодернізаційного структурування. Суперечливі, іноді навіть протидійні тенденції розвитку української культури на початку нового тисячоліття є характерною ознакою перехідного суспільства. Однією з актуальних проблем на сьогодні є державна підтримка національної культури. Продумана система державного протекціонізму стосовно української національної культури – один з необхідних напрямів національно-духовного відродження нашої держави. Особливої уваги потребує українізація різних форм масової культури, сучасної індустрії розваг, а також тих новітніх видів та жанрів культури, які з різних причин не розвиваються в Україні або втратили національну визначеність (телевізійні жанри, оперета, різні форми відеокультури) [2, с.102].

В умовах незалежності національна культура набуває розуміння як найважливіший здобуток, а важливим показником її розвитку є стан культурної самосвідомості самих громадян України. Вектор їх потреб, конкретні факти свідчать про впевнене зростання національної свідомості громадян.

Зараз поки що важко передбачити конкретні форми розвитку культури в умовах національно-державного відродження. Але провідною тенденцією, мабуть, буде розкріпачення творчості, збагачення мистецького арсеналу, посилення новаторських тенденцій і водночас звертання до джерел національної традиції як до школи художнього мислення.

Ми стоїмо сьогодні на порозі великих зрушень у розвитку української культури. Багатовіковий досвід її розвитку, в якому були часи піднесення і занепаду, розквіту і згасання, свідчить, що наша культура має сили та резерви для виходу з кризового стану, але це потребуватиме максимально зосереджених зусиль всього народу, державної та міжнародної підтримки, докорінних змін у сучасній культурній сфері. Стає зрозумілим, що глибинна структурна перебудова усіх сфер життя українського народу, включення в загальноєвропейську та загальносвітову цивілізацію неможливі без концентрації громадської уваги на культурній роботі, без визнання пріоритетності вирішення завдань духовного оновлення країни [3, с.44].

Безумовно, закріплення позитивних наслідків розвитку української культури залежить від наполегливості й цілеспрямованості всього суспільства і кожного громадянина зокрема. Запорукою успіху в досягненні цієї мети є могутній, унікальний у європейському та світовому вимірах культурний потенціал нації, а також життєдайні процеси демократизації українського суспільства, що є головним чинником культурного процесу, гарантом подальшого розквіту української культури. Культура України була

й залишається яскравим явищем світової культури, становить ще невикористаний резерв у загальнолюдській цивілізації.

Список використаних джерел

1. Дмитренко М.К. Українська фольклористика: акценти сьогодення / М.К. Дмитренко. – К.: Видавництво “Сталь”, 2008. – 236 с. **2. Закович М.М.** Культурологія: українська та зарубіжна культура: [навч. посіб.] / – К.: Знання, 2007. – 567 с. **3. Нікітін В.,** Кузьменко М., Кузьменко О. Культурна політика в Україні: гуманіт. безпека, мова, освіта / В. Нікітін, М. Кузьменко, О. Кузьменко; Міжнародний центр перспективних досліджень. – К.: Оптима, 2007. – 88 с. **4. Шейко В. М.,** Богуцький Ю. П. Формування основ культурології в добу цивілізаційної глобалізації (друга половина ХІХ – початок ХХІ ст.): [монографія] / – К.: Генеза, 2005. – 592 с.

Гарбузюк Т.В. Основні тенденції сучасного розвитку культури України

У статті розглянуто роль мистецтва в житті української нації, розкрито основні тенденції сучасного розвитку української музичної культури, висвітлено важливість національних традицій у формуванні національної музичної культури.

Ключові слова: українська культура, масова культура, фольклор, духовність.